

Peter Oskam, lid Tweede Kamer, CDA

‘Veiligheidsregio’s en drinkwaterbedrijven moeten elkaar blind weten te vinden’

Drinkwater is een eerste levensbehoefte en van groot belang voor de volksgezondheid. Uitval leidt tot maatschappelijke ontwrichting. De Drinkwaterwet bevat dan ook strenge eisen met betrekking tot continuïteit en leveringszekerheid. Samenwerking met de veiligheidsregio’s is een belangrijk onderdeel van de voorbereiding en de respons op calamiteiten en crises, maar ook in het voorkomen ervan. Klinkt mooi, maar in de praktijk...

Ruim vier jaar geleden hebben het Veiligheidsberaad – het bestuurlijk platform van de 25 voorzitters van de veiligheidsregio's – en Vewin een convenant gesloten met afspraken over samenwerking bij crisisbeheersing en rampenbestrijding. Het gaat daarbij om belangrijke zaken, zoals gezamenlijk oefenen, alarmering, opschaling, informatie-uitwisseling, crisiscommunicatie en de inzet van nooddrinkwater. Toch verlopen de uitwerking, implementatie en beoefening van de afspraken traag. Te traag, niet alleen volgens Vewin, maar ook volgens de vaste Kamercommissie voor Veiligheid en Justitie.

Veel vertraging

Het convenant is inmiddels in vrijwel alle regio's ondertekend; alleen de handtekening van burgemeester Van Aartsen van de veiligheidsregio Haaglanden ontbreekt nog. De afspraken uit het convenant zijn over het algemeen uitgewerkt. Maar de daadwerkelijke implementatie en opvolging laten her en der op zich wachten. Zo blijkt bijvoorbeeld het merendeel van de drinkwaterbedrijven nog altijd geen toegang te hebben tot het Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS) van de veiligheidsregio's. Deze toegang is nodig voor een actueel en eenduidig beeld bij calamiteiten en crises en voor afstemming van acties en besluiten.

'Gevalletje waterschade': Moerdijk

Ook moeten meldings- en alarmeringsprocedures van en naar drinkwaterbedrijven voor het overgrote deel nog worden ingebed bij de veiligheidsregio's en de

Peter Oskam

Peter Oskam is namens het CDA woordvoerder Veiligheid en Justitie in de Tweede Kamer.

Voordat hij in 2012 gekozen werd tot Tweede Kamerlid, was Oskam vicepresident bij de rechtbank Amsterdam. Daarvoor werkte hij onder andere als officier van justitie in Rotterdam, kinderrechter in Den Haag en Arnhem, senior beleidsadviseur bij het Ministerie van Justitie, en politieagent in Den Haag. Hij heeft zich in zijn loopbaan veel beziggehouden met het verbeteren van de samenwerking in de jeugd- en de strafrechtsketen. Verder was hij parttime docent op de Politieacademie en het opleidingsinstituut voor de rechterlijke macht SSR.

meldkamers. Dit werd pijnlijk duidelijk bij een grote brand in een chemisch complex van Shell in Moerdijk, in juni 2014. Hierbij werden de drinkwaterbedrijven Evides en Brabant Water niet op de hoogte gesteld, omdat de betrokken veiligheidsregio de inschatting maakte dat er geen gevaar was voor de drinkwatervoorziening. Echter, het is aan de drinkwaterbedrijven om die afweging te maken. Zij beschikken immers over de benodigde kennis, expertise en middelen en zijn verantwoordelijk voor de continuïteit van de drinkwatervoorziening. Drinkwaterbedrijven kunnen veel tegenmaatregelen treffen om de continuïteit te borgen, maar dan moeten ze daar wel toe in staat worden gesteld. En dat begint bij tijdige alarmering vanuit de veiligheidsregio.

Kamervragen

De problemen in Moerdijk waren voor CDA-Tweede Kamerlid Peter Oskam – lid van de

vaste Kamercommissie voor Veiligheid en Justitie – aanleiding om Kamervragen te stellen aan minister Opstelten. Hij wilde weten wat het ministerie van VenJ concreet gaat doen om de achterstanden in de uitvoering van de convenanten weg te werken. Oskam bij die gelegenheid: 'Uitval of aantasting van ons drinkwater kan tot maatschappelijke ontwrichting leiden. Dan is het belangrijk dat crisispartners goed samenwerken en elkaar informeren, zodat kwaliteit van bijvoorbeeld drinkwater gewaarborgd kan worden.'

Werkbezoek Dunea

Oskam kwam op 9 februari 2015 op werkbezoek bij Dunea, op de productielocatie Scheveningen. Hij wilde met eigen ogen zien hoe de drinkwaterbedrijven omgaan met veiligheid en horen tegen welke zaken zij in de praktijk oplopen. *Wat zijn zijn eerste indrukken?* Oskam: 'Ik ben een veiligheidsman en vanuit die insteek maak ik mij dan ook druk over dit onderwerp. Ik was positief verrast over hoe serieus de drinkwaterbedrijven omgaan met veiligheid. Ze hebben de risico's in kaart gebracht en vragen aandacht voor knelpunten in de samenwerking met de veiligheidsregio's. Dat die aandacht hoognodig is, bleek vorig jaar wel in Moerdijk.'

Waarom vindt u het belangrijk dat de operationele samenwerking tussen veiligheidsregio's en de drinkwaterbedrijven goed is?

Oskam: 'Rampen of crises kunnen risico's opleveren voor vitale sectoren zoals de drinkwatervoorziening. Het is onzeker of en waar ooit echt problemen zullen ontstaan, maar je moet uitgaan van een

‘worst case scenario’. Dan moet je dus goed voorbereid zijn, de mogelijke risico’s en oplossingsrichtingen in beeld hebben en vooral: elkaar blind weten te vinden. Goede voorbereiding is het halve werk: ook regelmatig oefenen hoort daar absoluut bij. Nu heb je nog tijd, maar als er iets gebeurt, is het echt te laat om het wiel nog te gaan uitvinden.’

Minister in actie

Als reactie op de Kamervragen van Oskam heeft de minister een vragenlijst gestuurd aan alle veiligheidsregio’s en – via Vewin – aan de drinkwaterbedrijven om een actueel beeld te krijgen van de huidige samenwerking en knelpunten. Vewin is verheugd dat VenJ het probleem serieus oppakt en het de juiste aandacht geeft. Eind 2014 heeft VenJ een brief aan de Tweede Kamer gestuurd met daarin de uitkomsten van de inventarisatie. Hierin wordt erkend dat de samenwerking tussen veiligheidsregio’s en drinkwaterbedrijven in de praktijk versterkt moet worden.

Hoe kan volgens u de samenwerking worden verbeterd?

Oskam: ‘Behalve een handtekening op bestuurlijk niveau is het vooral belangrijk dat je elkaar op uitvoerend niveau weet te vinden. Elkaar leren kennen, bewust worden van elkaars belangen, snappen waarmee je de ander kunt helpen; daar begint het mee. En het moet van twee kanten komen. De vitale sectoren kunnen bijvoorbeeld meer doen aan het stimuleren van commitment bij de veiligheidsregio’s, door te laten zien

waar ze tegenaan lopen en waar de knelpunten zitten.’

Continuïteit van de samenleving

Minister Opstelten heeft toegezegd dat hij bij het Veiligheidsberaad het belang van samenwerking tussen veiligheidsregio’s en drinkwaterbedrijven zal onderstrepen, en aandacht vraagt voor tijdige alarmering van drinkwaterbedrijven en voor een eenduidige lijn met betrekking tot toegang tot het LCMS. Daarnaast werd voor begin 2015 een landelijk traject aangekondigd, dat de samenwerking tussen de regio’s en de vitale sectoren moet versterken: ‘Continuïteit van de samenleving’.

Wat zijn volgens u de belangrijkste aandachtspunten voor het project Continuïteit van de samenleving?

Oskam: ‘Aandachtspunten zijn zoals gezegd: kennismaken, tijdig informatie uitwisselen, risico’s en knelpunten in kaart brengen en oplossen, vaststellen waar je elkaar kunt helpen. Zo’n project is altijd goed om de boel op gang te brengen. In de loop van 2015 moeten de eerste resultaten zichtbaar worden. Ondertussen heb ik van burgemeester Van Aartsen wel de toezegging dat ook Haaglanden een convenant met de drinkwatersector zal sluiten, waarschijnlijk eind 2015.’

Minder veiligheidsregio’s?

Vewin pleit al langer voor schaalvergroting van de 25 veiligheidsregio’s, conform het model van de tien politie-eenheden en de meldkamerorganisatie. Schaalvergroting

leidt tot bundeling van de kunde, capaciteit en expertise die nodig zijn bij regio-overschrijdende risico’s en incidenten. *Wat is uw visie op de relatie tussen de tien politie-eenheden en de 25 veiligheidsregio’s?*

Oskam: ‘Natuurlijk zou het veel effectiever en efficiënter zijn als alle regio’s op alle niveaus samenvallen. Maar je hebt in Nederland nu eenmaal te maken met verschillende indelingen en historisch gegroeide grenzen. Dit is een heikel punt, waar je volgens mij niet snel uitkomt. Je zag hetzelfde bij de rechtspraak, waar de indeling is teruggebracht tot elf rechtbanken. Die vallen dus niet helemaal samen met de tien politie-eenheden, en ook niet met de indeling van het Openbaar Ministerie... Ik ben bang dat we voorlopig nog even zullen moeten werken met deze verschillen.’

Eenduidige rolopvatting

Het project Continuïteit van de samenleving is een initiatief van het ministerie van VenJ en het Veiligheidsberaad. Het doel is het ontwikkelen van een eenduidige rolopvatting van veiligheidsregio’s in relatie tot het rijk en vitale partners, bijvoorbeeld op het gebied van risico-beheersing, alarmering, informatievoorziening, capaciteiten en crisiscommunicatie. Op basis hiervan wordt per veiligheidsregio een actieplan opgesteld met verbeteracties om de samenwerking tussen partijen te versterken.

Vewin ondersteunt de totstandkoming van een eenduidige rolopvatting van de veiligheidsregio’s in relatie tot de vitale sectoren. Hierbij is het voor de drinkwatersector vooral van belang dat de rollen en taken van gemeenten en veiligheidsregio’s bij de inzet van nooddrinkwater helder worden vastgelegd. Deze twee partijen zijn bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de doorlevering van nooddrinkwater naar mindervaliden. In de regionale actieplannen moet voor drinkwater komen te staan dat de afspraken uit het convenant van 2010 binnen afzienbare tijd worden geïmplementeerd en beoefend. Hierbij moet prioriteit worden gegeven aan het inbedden van de alarmeringsprocedures, toegangsverlening tot LCMS en het opstellen van draaiboeken voor de inzet van nooddrinkwater.

